

Gummigranulater i kunstgressbaner

Norge er et av de landene i verden med flest kunstgressbaner per innbygger, og det har vært en markant økning i antall baner de siste 10 til 20 årene. Som innfyll i «gresset» på kunstgressbaner, for å holde gresset oppreist og sikre friksjon og demping i underlaget, brukes i stor grad gummigranulater. Disse er som oftest laget av oppmalte bildekk, ettersom det gir det rimeligste produktet. Disse inneholder også miljøgifter fra bildekkene, som kvikksølv, bly, arsenikk, sink, oljeforbindelser, PAH- og PCB-forbindelser, nonylfenol og ftalater, stoffer vi ellers i samfunnet prøver å begrense spredningen av.¹ Dessverre viser utregninger utført for Miljødirektoratet at omlag fem prosent av gummikulene forsvinner fra banene hvert år.² En fotballbane kan ha mellom 10 og 15 kilo gummikul per kvadratmeter, noe som utgjør mellom tre og fem tonn i gummisvinn på én bane.² En annen rapport bestilt av Miljødirektoratet viser at gummigranulat fra kunstgressbaner kan være den nest største kilden til mikroplast på land med inntil 1500 tonn per år, nest etter slitasje fra bildekk.⁴ Det er påvist at granulatenes innebærer en direkte fare ved at de oppløses til mikroplastelementer som etter hvert inngår i næringskjeden og finner sin vei til middagsbordet vårt. Mikroplast i maten kan ende opp med å bli en av de store helseutfordringene i vår tid, da det akkumulerer miljøgifter i toppen av næringskjeden.⁵

Miljødirektoratet gjør på sine nettsider oppmerksom på at lekkasje av miljøgifter fra bilgummigranulat på utendørsbaner kan medføre en miljørisiko lokalt. I alle tilfeller vil selve granulatenes innebære et forurensingsproblem i nærområdet. I tillegg til dette pågår det i disse dager større undersøkelser i Storbritannia og USA for å kartlegge helsevirkningene på barn som oppholder seg mye på kunstgressbaner.³ Det foreligger per i dag ikke påviselige sammenhenger mellom granulateksponering og kreft, men det er ikke utenkelig at en slik sammenheng vil påvises i framtida. Kommunestyret i Søgne gikk i september inn for å utrede dette problemet og mulige løsninger på det i nabokommunen vår.

Vil også ordføreren og Songdalen kommune følge føre-var-prinsippet og fremme tiltak allerede nå for å ivareta helsen til barn og unge som benytter våre kunstgressbaner?

Forslag til vedtak:

1. Kommunestyret ber rådmannen undersøke hvor mye det vil koste å gå over til miljø- og helsevennlig korkgranulat ved etterfylling og nyetablering av kunstgressbaner.
2. Kommunestyret ber administrasjonen utarbeide en handlingsplan for å forhindre avrenning av forurensede gummigranulater fra kunstgressbaner til vassdrag.

For Miljøpartiet De Grønne,
Hildegunn M. T. Schuff

Kilder:

¹ Gummikulene som brukes i kunstgressbanene inneholder mer enn 60 kjemiske stoffer:
<http://www.dagbladet.no/2016/02/17/sport/idrett/kunstgress/43184084/>

² Omfanget av bruken, bruksområder og framtidig bruk av gummigranulat basert på bildekk og ny gummigranulat:
<http://www.miljodirektoratet.no/old/klif/publikasjoner/2964/ta2964.pdf>

³NISO-leder vil ha ny studie etter kunstgress-påstander: - Vi må ta dette på alvor:
http://www.dagbladet.no/2016/02/25/sport/idrett/kunstgress/niso/joachim_walltin/43288353/

⁴Kunstgressbaner mulig stor kilde til mikroplast:
<http://www.miljodirektoratet.no/Custom/Views/Pages/StandardPageTemplate.aspx?id=22596&epslanguage=no>

⁵Marin forøpling og mikroplast:
<https://www.regjeringen.no/no/tema/klima-og-miljo/forurensning/innsiktsartikler-forurensning/marin-forsopling-og-mikroplast/id2339872/>